

Τα Χορτάτα

Τριμηνιαία περιοδική έκδοση
του Συλλόγου των Απανταχού Χορτιωτών Λευκάδας
Μάρτιος – Απρίλιος – Μάιος 2016 Αριθμός φύλλον 20 [ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ]

1.Εν Χορτάτοις, Άνοιξη 2016

A. Η ασκαμνιά παρουσιάζει όπλα

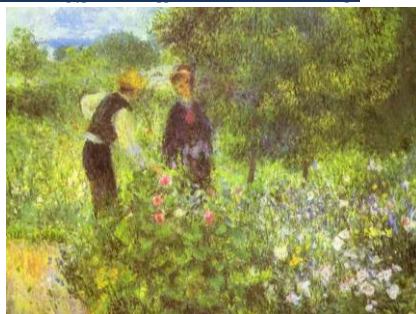
Τον καιρό που γεννήθηκα –
Κείνα τα χρόνια, μου 'χε ο Θεός
Φυλάξει τα δέντρα. Νικηφόρος Βρεττάκος

B. ΑΞΙΟΙ ΕΙΣΙΝ ο ασφελαχτός κι ο βάτος

Ασφελαχτέ πρικάγκαθε και βάτε που αγκελώνεις
Εκει που δε σε θέλουνε τι πας και ξεφιντράνεϊς;
Θυμοσοφικό -παροιμιακό δίστιχο των Χορτάτων

2. Με το χρωστήρα του Ρενουάρ

Συνομιλία με τον κηπουρό (1875),
Πιερ Ρενουάρ, ιμπρεσιονιστής. The
National Gallery of Art, Washington DC.

ΕΝΑ ΧΑΛΑΣΜΑ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ

Του ΑΓΓΕΛΟΥ Γ. ΧΟΡΤΗ

*Γυρεύω το παλιό μου σπίτι
με τ' αψηλά τα παραθύρια
σκοτεινιασμένα απ' τον κισσό
Ο γυρισμός του ξενιτεμένου, Γιώργος
Σεφέρης*

*Στην άμμο μεγάλα σήνονται τα
έργα των ανθρώπων
Και σαν παιδάκι τα γκρεμίζει ο
Χρόνος με το πόδι.
Φθορά, Κώστας Καρυωτάκης*

Φωτο:Χαλάσματα από τις πατρογονικές μας εστίες

Στην κορυφή του χωριού μας, ξεκινώντας από την εκκλησία της πολιούχου μας Αγίας Αικατερίνης, μέχρι την τοποθεσία του Φάου, ο σημερινός επισκέπτης μπορεί να δει χαλάσματα από γκρεμισμένα σπίτια στη σειρά, ίχνη ενός παρελθόντος, που εμείς οι παλαιότεροι, μικρά παιδιά τότε, είχαμε ζήσει, και το οποίο ξαναζει εξακολουθητικά μέχρι σήμερα, ύστερα από δεκαετίες, μέσα από τις φωτοσκιάσεις της μνήμης ... (σελ. 6-7).

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΑΚΟΜΗ

- Γεγονότα και σχόλια, σελ. 4 -5
- Η σελίδα της Χορτιώτισσας: Πλεκτική «κοινωνική δικτύωση», του Έκτορα Γ. Χόρτη, σελ. 5
- Ψήγματα Λευκαδίτικης Ιστορίας, του Ε. Γ. Χόρτη, σελ. 8
- Ποικίλα, σελ. 8

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Τι(ς) πταίει

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι αναγνώστες,

Τίποτα δεν παίρνεις όρκο πως δε θα συμβεί κι ούτε είναι απίθανο, λέει ο παππούλης μας ο Αρχίλοχος¹. Από τότενες που ο Δίας έκαμε να γένει νύχτα να μέρα μεσημέρι, κρύβοντας το φως του ήλιου και πανικοβάλλοντας τον κόσμο, ούλα είναι αναμενόμενα. Για παράδειγμα, ο περιβόητος Σόλωνας απ' την Αθήνα ήρτε κάποια μέρα στα Χορτάτα μπονόρα –μπονόρα², κι είδε ούλα να λάμπουνε και να χρυσίζουνε λουσμένα στο φως του ήλιου που έβγαίνε απ' τα Σταυρωτά. Κι όταν έφτασε στο παλάτι του Κροΐσου, που είναι γείτονας του μπάρμπα Τιπούκειτου, στη συνοικία Κολωνάκι «Χορτάτων», είδε πράματα και θάματα, αλλά δεν τον μακάρισε. Οι άσχετοι όμως περαστικοί είχανε αντίθετη άποψη κι εξηλεύανε ως και τον μπάρμπα μου σαν γείτονα του βαθύπλουτου Κροΐσου. Από τότενες, βέβαια, εκύλησε πολύ νερό στ' αυλάκι κι οι ανίδεοι δεν επήρανε χαμπάρι πως εγυρίσανε τ' απάνου κάτου κι η θεια «Μαύρα» –κολωνακιώτισσα κι εφτήνη- αντί για απίδια τρώει χειράπιδια³, πως ξεπαγιάζει απ' το κρύο τον χειμώνα –όχι πως δεν έχει να πλερώσει το πετρώλαδο, όπως λέει, αλλά επειδή δεν έρχεται το βυτίο. Ο μπάρμπα Τιπούκειτος όμως ξέρει πώς, όταν ήτανε νέα, τ'ς ερήμαζε το σπίτι νια γερμανική συμμορία κι ο αρχιληστής, κάποιος Αδόλφος, τ'ς έβγαλε το χ'σό⁴ δόντι με την τανάλια και την έκαμε καπροδόκτω και πως τελευταία κάποιιοι, ντυμένοι τ'ς μέγκλας⁵, τ'ς εκλέψανε τ'ς οικονομίες που'χε φυλαμένες στο παερίτσο⁶ τ'ς κι εματακύλισε στη δυστυχία.

Κάποιοι λένε πως για εφτήνη την κατάσταση τ'ς ανομίας και τ'ς δυστυχίας φταίει το κακό το ριζικό μας, άλλοι πως φταίει ο Θεός που μας μισεί, άλλοι πως φταίει το κεφάλι το κακό μας κι άλλοι πως φταίει το ... κρασί⁷! Η θεια «Μαύρα» όμως, που ξέρει τα εκκλησιαστικά απόξου κι ανακατωτά κι έχει πάντα τη «Φωνή Κυρίου» στ'ν τσέπη τ'ς, λέει πως δεν έχουμε μάνα κι αναγκιόλι⁸ και πως εφύ'αμε απ' το δρόμο του Θεού. Παραφράζει, μάλιστα, κομμάτια απ' τον Εξάψαλμο, προειδοποιώντας μας να έχουμε το νου μας, γιατί το μέγεθος των αμαρτιών τ'ς χώρας μας αλλά και κάθε μιανού μάζ ήφερε εδώ που μας ήφερε. Η προσευχή τ'ς για την ίδια αλλά και για την Ελλάδα ήτανε απάνου –κάτου η εξής⁹:

Κύριε, μη με παλέψεις για τ'ς βλακειές μου και δώσε τόπο στη δίκαιη οργή σου. Γιατί τα βέλη σου μου επερονιάσανε το κορμί ... Δεν υπάρχει γιατρεία στο σώμα μου το πολύπαθο και τα κόκαλά μου δεν βρίσκουνε αναπαμό απ' τ'ς αμέτρητες αμαρτίες μου. Κι είναι τόσο μεγάλες, που μου εσκεπάσανε το κεφάλι και δεν αντέχεται το βάρος τ'ς. Κι οι πληγές μου εβρωμίσανε κι εσαπίσανε, γιατί δεν είχα κουκούτσι μυαλό. Χιλισταλαιπωρημένη και ταπεινωμένη, περβατό ολημερίς στενάζοντας, γιατί οι πληγές μου εγιομίσανε γόμπι¹⁰ και γιατρεία δεν υπάρχει. Μα δεν σου κρύβο, Κύριε, πως θέλω να σωθώ. Εταραχτήκανε τα σωθικά μου, οι

¹ Αρχίλοχος ο Πάριος: λυρικός ποιητής της αρχαίας Ελλάδας (7^{ος} αι. π.Χ.)

² Μπονόρα =πρωϊ

³ Χειράπιδια=πολύ μικρά απίδια που χρησιμοποιούνται ως τροφή για τα γουρούνια (<χορτάπιδιο)

⁴ Χ'σο =χρυσό

⁵ Ντυμένος τ'ς μέγκλας = ντυμένος στην τρίχα

⁶ Παερίτσο =στρώμα δεύτερης ποιότητας, γεμάτο με ροκόφυλλα

⁷ Οι Μοιραίοι, ποίημα του Κώστα Βάρναλη

⁸ Δεν έχω μάνα κι αναγκιόλι (= μτφρ.) δεν έχω ηθικά στηρίγματα, δεν έχω ιερό και όσοι [μάνα:το βασικό ύφασμα για να γίνει το φουστάνι –αναγκιόλι:συμπληρωματικό ύφασμα, μπορντούρες]

⁹ Εξάψαλμος, ψαλμός 37ος « Κύριε, μη τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με, μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύῃς με. Ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι, καὶ ἐπεστήριξας ἐπ' ἐμὲ τὴν χειρὰ σου. Οὐκ ἔστιν ἰάσις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου· οὐκ ἔστιν εἰρήνη ἐν τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν αμαρτιῶν μου. Ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλὴν μου, ὡσεὶ φορτίον βαρὺ ἐβάρυνθησαν ἐπ' ἐμὲ ...»

¹⁰ Γόμπι =πόνο

δυνάμεις μου με εγκαταλείψανε, ἐξεπνοιάστηκα κι ἀκόμα, ἀγλοῖμονο, ἔχασα και το φως μου. Φίλοι και γνωστοί με ἐπλησίασανε, μα μόλις εἶδανε τὰ χάλια μου ἐκάμανε πίσω, ἐνὼ οἱ συγγενῆδες μου ἐβλέπανε ἀπὸ ἀλάργα. Κι ἐκεῖνοι που χαλεύουνε να καταστρέψουνε τὴν ψυχὴ μου με τὴ βία δεν σταματᾶνε να με βρίζουνε, να με συκοφαντοῦνε και να μου στένουνε συνέχεια παῖδες. Ἀλλὰ ἐγὼ, σαν να ἴμωνα σε ἔκσταση, οὔτε ἀκούγα οὔτε ἐβλεπα τίποτα. Ἐχω μοναχὰ σ' ἐσένανε τὴν ἀπαντοχὴ μου. Γι' αὐτὸ εἶπα ἀπὸ μέσα μου να μὴν δώκεις τ'ν ευκαίρια, Κύριε, στ'ς ἐχθροὺς μου να χαροῦνε και να κάνουνε τὸν καμπόσο, βλέποντάς με να παραπατῶ. Θα ξομολοθῶ για τ'ς ἀμαρτίες μου και θα κάμω ὅτι περάει ἀπ' τὸ χέρι μου για να ἐξλιεωθῶ. Οἱ ἐχθροὶ μου ὅμως εἶναι μπροστὰ μου, πολὺ πιο ἰσχυροὶ ἀπὸ μένα, ἐνὼ γένονται οὐλο και περισσότεροι ἐκεῖνοι που με μισοῦνε ἀδίκαι και με ποτίζουνε χολή, κι ἀς τ'ς ἔκαμα καλὸ. Μὴ με ἐγκαταλείψεις, Θεέ μου, κι ἔλα να με βοηθήσεις, τὴ φτωχιά!

Κυκλοφοροῦνε ὅμως κι ἄλλες θεωρίες. Ο ἐκπρόσωπος τύπου του κόμματος των εκατοντάδων χιλιάδων συνελλήνων που έχουνε εκδώσει ποιητικές συλλογές δίνει νιαν ἄλλη ἐξήγηση: τ'ς σκορδοφίτσα¹¹ απ' τ'ν ευτυχία στη δυστυχία. Λένε, λοιπόν, πως πολλοὶ φραγκάτοι μας επήρανε το κοντό¹² και, μιας κι εἶναι ψωμωμένοι¹³, μας ἀπειλοῦνε πως θα μας κόψουνε σα σπαρά¹⁴, πως θα μας ρεφατιάσουνε¹⁵ και, ἀκόμα χειρότερα, πως μας εκηρύξανε ἕναν ἀκήρυχο πόλεμο, πράμα που δεν ἐκάνανε οὔτε οἱ βάρβαροι, οἱ ὁποῖοι δεν ἀρχινάανε ποτέ ἀκήρυχο πόλεμο ἐναντίον οποιουδήποτε, δίχως να ρίζουνε ἕνα ἀκόντιο για προειδοποίηση!

Μια ἰδιαίτερη κατηγορία εἶναι οἱ χιλιάδες “Χιχήδες” (ονομαστικὴ ὁ Χιχῆς) διαφόρων σχημάτων και μεγεθῶν, ὅπως π.χ. ὁ X Factor. Οἱ Εξφακτοράδες και, γενικότερα, οἱ «ερασιτέχνες» του εἶδους (ερασιτέες τῆς Τέχνης), ἐξηγούν το τις πταίει με πάλλουσες τις φωνητικές τους χορδές ὑπὸ το φως των προβολέων και μοστράρονται «κηληδονίζοντας», «ρεμπετακίζοντας», «(ξενο)ροκίζοντας» κ.τ.τ., με διαφορές στο ηχώχρωμα:

Τι θα πει δε φταίμε εμεῖς

τι θα πει πως φταίγαν οἱ (κ)ἄλλοι

ἢ πως φταίνει οἱ ... Ελβετοί

Και του χωριού μας οἱ πιστικοί;

Μας επήρανε τα ρέστα και μας ἀφηκαν ταπί.

Help!¹⁶

Σε γειτονικά ἀμπελοχώραφα μπορεῖ να ἀπαντήσει το ἐξασκημένο μάτι του ντετέκτιβ Χ, του ἀνθρώπου με τις χίλιες μορφές (Γεωργουσόπουλου, Ἀγγελικῆς Νικολούλη, ἀγροφύλακα κ.ά.) και κάποιους θεατρόφιλους πουψάχνονται και καρτεροῦνε τον Γκοντό¹⁷ να κάμει ὅτι δεν ἔκαμε η ἀφεντιά τ'ς, κι ἀς μὴν ξέρουνε ποιος εἶναι, γιατί δεν έχει ...φείσπουκ.

Ἄλλοι τα κάνουνε πιο λιανά και τα βάνουνε με τ'ς διεθνείς γραμματεῖς και φαρισαίους (κάμποσοι και με τους εγχώριους), που τ'ς ονοματίζουνε κιάλας. Λένε, π.χ. για τον Παῦλο απ' τὴ Δανιμαρκία (κάτι σάπιο ὑπάρχει στο βασιλεῖο κ.λπ.) τα χειρότερα, φωνάζοντας για ξεφτίλα και ἀχαριστία, ἀφού απ' τὴ χώρα του ἐκάμαμε εἰσαγωγὴ κοτζάμ δυναστείας (των Γλύξμπουργκ, παρόλο που ὁ πρωτοσέφερός τ'ς ἐπάτωσε στο σχετικὸ δημοψήφισμα¹⁸). Τα βάνουνε βέβαια, και με τ'ς πέρα απ' τον

¹¹ Σκορδοφίτσα =τούμπα

¹² Παίρω το κοντό =κυνηγίω, τρέχω ξωπίσω

¹³ Ψωμωμένος =δυνατός σωματικά, ἰσχυρός

¹⁴ Κόβω σα σπαρά =ἐξοντώνω κάποιον πανεύκολα, ὅπως κόβεται το σπαράγγι, τον συνθλίβω

¹⁵ Ρεφατιάω =καταβροχθίζω

¹⁶ Help! : δίσκος των Μπητλς (1965)

¹⁷ Περιμένοντας τον Godot: θεατρικὸ ἔργο του Σάμουελ Μπέκετ, ἀπὸ τα

σημαντικότερα του σύγχρονου θεάτρου

¹⁸ Στο ἐλληνικὸ δημοψήφισμα του 1862 για τὴν ἐπιλογὴ νέου βασιλιά, ὁ Γεώργιος Γλύξμπουργκ ἔλαβε 6 ψήφους ἐπὶ 240.701 ψηφισάντων

ΤΑ ΧΟΡΤΑΤΑ

Ατλαντικό, και λένε πως μάς ποτίζουμε «αντί του μάννα χολήν», κι ας τ'ς εδόκαμε τον Αντεντοκούμπο και τον ξάδερφό σου τον Γιώργο. Μερικοί από δαύτους λένε πως εκρατήσαμε κι εμείς κάποια κεφάλια – όχι κεφάλαια – και πως άλλα εματαγυρίσανε στη χώρα μας σαν ... αντιδάνειο. Στο (υποθηκευμένο) στίτι, βέβαια, του κρεμασμένου δεν μιλάνε για ... δάνειο, γιατί του ανεβάνει το αίμα στο κεφάλι και γένεται κατακόκκινος σαν το σκούφο του Καραϊσκάκη, γλέποντας θεσμούς, σαν τον Υπεράλλες –γερμανιστί über alles- ΔΝΤ(Δανειστές Ντόπερμαν Τίγρεις) - Πιράνχας (αγγλιστοαμερικανιστί piranhas), κ.τ.τ. να παίζουνε την κολοκυθιά και τον κακό το σύντροφο.

Υπεράλλες: Έχω να κολοκυθιά που κάνει 5 κολοκυθία.

Πιράνχας: Και γιατί να κάνει 5;

Υ: Πόσα θες να κάνει τότε;

Π: Να κάνει 10.

Υ: Και γιατί να κάνει 10;

Π: Πόσα θες να κάνει τότε;

Εδεκέι πετάγεται, η ερίτιμος κυρία Μπίλντη–γερμανιστί Bild- , μ'ένα κεφάλι ντάλε κουάλε¹⁹ Μέδουσα, και λέει ορθά κοφτά: Να μην κάνει κανένα.

Εφτό όμως δεν το άντεξε ούτε το σφαχτό που το είχανε γδάρει κι εκρεμόντανε ανάποδα απ' το τσιγκέλι του Κώστα του Κολοπατή με τα μάτια όξου, κι ανοίγοντας τα κατακλειδία του εβέλαξε, βέλασμα μέγα: μπεεεε...! μπεεεεε...!

Εφτήνη την παράσταση, λέει ο αυτόπτης μάρτυρας μπάρμπα Τιπούκειτος, θα ντηνε εξήλεγε κι ο Ιονέσκο, γιατί εκαταργούσε ούλες τ'ς αρχές τ'ς λογικής. Και, προσπαθώντας να εξηγήσει τα φαινόμενα εφτά, που τα χαρακτηρίζει φαινόμενα του παραλογισμού και τ'ς φεουδαρχίας, που αλλιώς τηνε λένε δίκαιο τ'ς πυγμής, καταφεύγει για να ακόμα φορά στη σοφία του Θουκυδίδη και βρίσκει το κλειδί στο περίφημο απόσπασμα του μεγάλου ιστορικού για την παθολογία του Πελοποννησιακού πολέμου²⁰. Η βαθύτερη αιτία του εκφυλισμού, λέει ο μπάρμπα Θούκος, είναι η ριζωμένη στη φύση των ανθρώπων δίψα για επικράτηση. Συνέπειά της είναι η εξαφάνιση τ'ς εμπιστοσύνης, η μανία για ξεπέραςμα του αλλουνού στην κατεργαριά και η καινόργια ... αξιολόγηση. Έτσι, όπως γένεται στην πρέφα (εννοείται «με καπικί²¹»), ο καθένας κάνει το παν, για να μην τονε πάρει πρέφα ο άλλος και ο τρίτος για να μην ντα κάμει από κούπες²². Και κάποια πράματα δεν μπορεί να ντα καταπιεί κανένας εύκολα. Πάρτε παράδειγμα τον εμφύλιο της ΕΕ, όπου ο εξαετής (και βάλε!) «διάλογος» δανειστή –δανειζόμενου είναι σαν να κοπανάς νερό στο χαβάνι. Εκεί που λες «Επιτέλους, τα βρήκαμε!», εμφανίζεται ο ... Μεφιστοφελής²³ τ'ς γερμανικής παράδοσης και λέει πως δεν υπολογίστηκε σωστά η τάρρα²⁴, ενώ ο Παύλος με την αυτόματη αραβίδα Τόμσον λέει να μαερέφουνε με τα κρεμμυδάκια τον ανορθόγραφο κ. Επιπιστώση (<Επί Πιστώσει). Πολλοί, λοιπόν, Άγγλοι, Γάλλοι, Πορτογάλοι, Ελληνόφρονες και μη, ταγοί τε και λαγοί, επίσανε τα κεραμίδια κι αρχινίσανε τον πόλεμο ή τη σταυρωτή βελονιά και το ψιλό γαζί. Αργότερα –αργότερα, πλησίασαν δυο κόπερα κι επειδή εκκυκλοφορούσανε τα μαντάτα απ' όσα γενόντανε εδώ κι εκεί από διάφορους ντυμένους ευρωπαϊκά για ξεκάρφωμα, τα παίρνανε στο κρανίο και εγένεε ο νους τσου διάφορα ύπουλα που δεν τα χωράει το τσερβέλο²⁵: σκληρές επιθέσεις τύπου Ρίμπεντροπ – Μολότοφ²⁶ –Κάδων

¹⁹ Ντάλε κουάλε =ίδιο κι απαράλλαχτο, πανομοιότυπο με ...

²⁰ Θουκ. Ιστ. Γ', 82.1-83.4

²¹ πρέφα με καπικί =όχι για το λουκούμι ή το ούζο αλλά για χρήματα

²² Τα κάνω από κούπες = τα κάνω μαντάρα, αποτυγχάνω παταγωδώς

²³ Μεφιστοφελής = ο διάβολος με τον οποίο ήθεε σε συμφωνία ο Φάουστ στην τραγωδία του Γκαίτε «Φάουστ». Είναι το αρνητικό alter ego του Φάουστ, που στη γερμανική παράδοση παριστάνεται ως ευπατρίδης., με αιχμηρό ξιφος και χολός.

²⁴ Τάρρα =απόβαρο

²⁵ Τσερβέλο =κεφάλι

²⁶ Γερμανοσοβιετικό Σύμφωνο μη επιθέσεως (Αύγουστος του 1939)

σκουπιδιών και πρωτοφανείς εκδικήσεις²⁷. Και κατανήσανε να αλλάζουμε με το άστε ντούε²⁸ τη σημασία των λέξεων, όπως την εκληρονομήσαμε απ'τ'ς προγόνους μας, πλαστογραφώντας την πραγματικότητα. Έτσι, η παράλογη τόλμη (πού πας, ρε Καραμήτρο;) εθεωρήθηκε παλικαριά, η προνοητική επιφύλαξη καμουφλαρισμένη δειλία²⁹, η φρονιμάδα παραλλαγή ανανδρίας, η σύνεση σε ούλα επέρασε για χαλαρότητα του τύπου τα ζώα μου αργά. Αντίθετα, η τυφλή παραφορά επέρασε για παλικαριά, ωφέλιμη στους συνεταιρούς³⁰, η μανιωμένη εμπάθεια φλάμπουρο ανδρισμού, ενώ η λογική εξήγηση τ'ς κατάστασης σαν προφάσεις εν αμαρτίαις. Ο εκβιαστής³¹ εθεωρήθηκε απόλυτα ασφαλής, κι αγλοίμονο σ'όποιονε του αντιμιλούσε. Όποιος έστενε αποτελεσματικές πα(γ)ίδες³² επερνόντανε για έξυπνος, κι εκείος που τον επρόκανε ικανότερος. Εκείος που εσυκοφάνταε τ'ς πάντες και τα πάντα εθεωρόντανε άνθρωπος εμπιστοσύνης, ενώ όποιος είχε αντίρρηση ελογαριαζόντανε για ύποπτος, ακόμα κι αν ήτανε ο πάπας τ'ς Ρώμης, ο Πατριάρχης, ο Αρχιεπίσκοπος ή ακόμα κι ο παπα - Θωμάς. Οι κανόνες τ'ς λογικής επήανε περίπατο. Μπροστά στο κόμμα η συγγένεια δεν εμέτραε, αλλά και το κοινό έγκλημα εθεωρήθηκε πιο σταθερός δεσμός απ' τον όρο σ'τ'ς θεούς, κάτι σαν σεμπριά³³ για το κακό. Στα λόγια επαδείρανε³⁴ για το κοινό καλό, αλλά στην πράξη εφτά ήτανε φούμαρα. Κι όταν αρχινάανε οι κόντρες, οι καπετάνιοι των κομμάτων σ'τ'ς πόλεις, με ωραία και τραβηχτικά συνθήματα, στα λόγια μοναχά ενδιαφερόντανε για το κοινό καλό. Πασκίζοντας να γονατίσουνε ο ένας τον άλλονε με κάθε τρόπο, ετολήμισανε να κάμουνε τέρατα και σημεία. Κι όσοι είχανε να στάλα μυαλό κι εμένανε όζου απ'ούλη εφτήνη τη ζούρλια, εβλέπανε ανάποδα τα ροδίκια κι απ' τ'ς δύο παρατάξεις, είτε γιατί δεν εβάνανε πλάτη στον αγώνα είτε από φθόνο που θα ντηνε εβγάνανε καθαρή. Έτσι επικράτησε κάθε είδους ατιμία, η καλοσύνη εχλευαζόντανε και συνήθως επικρατούσανε οι τσονοί³⁵. Ας μη μας κάνει, λοιπόν, εντύπωση που οι περισσότεροι άνθρωποι προτιμάνε να 'ναι κακούργοι και να ντους λένε καπάτσους, παρά να 'ναι έντιμοι και να ντους λένε βλάκες. Αιτία ούλων αυτονούνε ήτανε (και είναι) η τρέλα για την εξουσία, π'χει τ'ς ρίζες της σε καντάρια απληστίας και φιλοδοξίας.

Μ'εφτήνη όμως τη λογική, σχολιάζει ο μπάρμπα Τιπούκειτος, θα φτάσουμε στα « η ελευθερία είναι σκλαβιά» και «η άγνοια είναι δύναμη»³⁶. Και προειδοποιεί για τους κινδύνους, υπενθυμίζοντας το του Σολωμού: «Μήγαρις έχω άλλο στον νου μου, πάρεξ ελευθερία και γλώσσα;»

Για τη Σύνταξη: Έκτορας Γ. Χόρτης.

²⁷ Θουκ. 3.82.4

²⁸ Με το άστε ντούε = με το έτσι θέλω

²⁹ Μέλησις προμηθής

³⁰ Ανδρεία φιλέταιρος

³¹ Ο χαλεπαίνων

³² Ο επιβουλεύων

³³ Σεμπριά =συνεταιρισμός

³⁴ Παδείρω =πασχίζω, καταπονούμαι, υποφέρω

³⁵ Τσονός = άμυαλος, ανόητος, διανοητικά κατώτερος

³⁶ Τζωρτζ Όργουελ, 1984 (Ο μεγάλος αδελφός), μυθιστόρημα

Γεγονότα και σχόλια

του Έκτορα Γ. Χόρτη

1. Τιμητική εκδήλωση για την επί τιμή Διευθύντρια του Βυζαντινού Μουσείου κ. Μυρτάλη Αχειμάστου -Ποταμιάνου

Στις 11-4-2016 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα «Αντώνης Τρίτσης» του Πνευματικού Κέντρου του δήμου Αθηναίων τιμητική εκδήλωση της Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών για την επί τιμή Διευθύντρια του Βυζαντινού Μουσείου Αθηνών Δρα κ. Μυρτάλη Αχειμάστου –Ποταμιάνου (έλκει το γένος από το Διαμπλιάνι, πιθανότατα από το χωριό μας). Στην αρχή προλόγισε ο πρόεδρος της ΕΛΜ κ. Αθανάσιος Μελάς και στη συνέχεια έλαβαν τον λόγο οι παρακάτω εισηγητές: 1) ο Ακαδημαϊκός κ. Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, με θέμα «Η δράση της Μυρτάλης Αχειμάστου – Ποταμιάνου στην Αρχαιολογική Υπηρεσία, κυρίως στη Δυτική Ελλάδα 1969-1976», 2) η βυζαντινολόγος κ. Αγγελική Κατσιώτη, τμηματάρχης της Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου, με θέμα «Η παρουσία της Μυρτάλης Αχειμάστου –Ποταμιάνου στην Αρχαιολογική Υπηρεσία. Η προσφορά της στη μελέτη και στην ανάδειξη της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης των νησιών του Αιγαίου» και 3) η καθηγήτρια Βυζαντινής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο

Ιωαννίνων κ. Νανώ Χατζηδάκη, με θέμα «Οι μελέτες της Μυρτάλης Αχειμάστου –Ποταμιάνου για τη Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Ζωγραφική». Κοινός τόπος όλων των εισηγήσεων ήταν ότι η διακεκριμένη αρχαιολόγος επιτέλεσε τεράστιο έργο στο πεδίο δράσης της και υπογραμμίστηκαν η επιστημοσύνη και το ήθος της. Ακολούθησε παρέμβαση του κ. Απόστολου Κακλαμάνη, που «εμνήσθη ημερών αρχαίων», παραπέμποντας στη γνωριμία του με τη «Μυρτώ», όπως την αποκαλούσαν οι συμμαθητές της στο Γυμνάσιο Λευκάδος. Η εκδήλωση, την οποία συντόνισε με μεγάλη επιτυχία ο δικηγόρος κ. Κώστας Ν. Κατηφόρης, μέλος του Δ. Σ. της Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών, έκλεισε με αντιφώνηση της τιμώμενης και ευχαριστίες προς τους συντελεστές της εκδήλωσης και ιδιαίτερα προς τον κ. Τριαντάφυλλο Σκλαβενίτη, που είχε την πρωτοβουλία της πρότασης. [Φωτογραφία: Η κ. Αχειμάστου –Ποταμιάνου στο βήμα και δίπλα της ο συντονιστής της εκδήλωσης κ. Κατηφόρης. [Φωτο:Κώστας Πατριός]

2. «Μάτια βουρκωμένα» σε προβολή ταινίας-αφιερώματος στον Fritz Berger

Την Τετάρτη, 2 Μαρτίου 2016, στην αίθουσα του Δημοτικού Κινηματογράφου Λευκάδας «Απόλλων» προβλήθηκε το βραβευμένο ντοκιμαντέρ «Fritz Berger – Ο φωτογράφος των αναμνήσεων», σε σκηνοθεσία Νίκου Καββαδά (MyLefkada) και Δημήτρη Ε. Σολδάτου, μέσα σε κλίμα φορτισμένο συγκινησιακά, όπως φάνηκε απ’ το θερμό χειροκρότημα και τα βουρκωμένα μάτια των θεατών. Η «μέθεξη» αυτή του κοινού σ’ αυτό το ταξίδι των αναμνήσεων δείχνει ότι ο «Ρίκος» (Fritz Berger) και οι συν αυτό, με την τεράστια συμβολή τους στην επίλυση ζωτικών προβλημάτων που αντιμετώπιζαν πολλά χωριά του νησιού μας, κατόρθωσαν να μεταφέρουν το μήνυμά της αλληλεγγύης των ανθρώπων, ξεπερνώντας κάθε είδους προκαταλήψεις και διαφορές. Εκ μέρους του Δήμου Λευκάδας και της ΔΕΠΟΚΑΑ απήυθνε χαιρετισμό ο Αντιδήμαρχος κ. Θανάσης Πεردικάρης. Για το έργο των εθελοντών της Ελβετικής Χριστιανικής Οργάνωσης μίλησε ο Πρόεδρος της Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών κ. Θανάσης Μελάς, ως αυτόπτης μάρτυρας των σπουδαίων δραστηριοτήτων αυτής της ομάδας στα χωριά της νότιας Λευκάδας. Ακολούθησε η προβολή του ντοκιμαντέρ και στη συνέχεια ο κ. Πεردικάρης έδωσε το λόγο στον κ. Νίκο Καββαδά, ο οποίος ευχαρίστησε τους συντελεστές της εκδήλωσης, τον Δήμο Λευκάδας, τον κ. Μελά και το κοινό. Θερμά συγχαρητήρια, φυσικά, αξίζουν και στον ίδιο και σε όλους όσους, με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο, προβάλλουν δράσεις και αξίες, όπως οι παραπάνω, αξίες που πατάνε στο έδαφος του ανθρωπισμού.

3. Ηλεκτρονική μουσική με τον τρόπο του συνεργάτη της εφημερίδας μας Νίκου Χόρτη

Στις 17 Μαΐου το My Lefkada δημοσίευσε εκτενές άρθρο με τίτλο «Elements: Ηλεκτρονική μουσική από τον Λευκαδίτη Νίκο Χόρτη», αναδεικνύοντας κάποιες

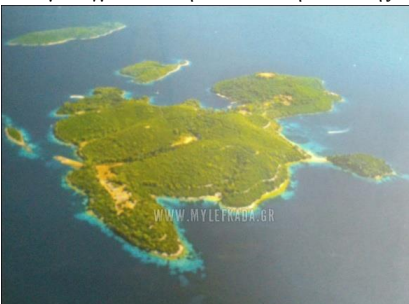

Φωτο: My Lefkada

όψεις από το πολύπλευρο ταλέντο του συνεργάτη της εφημερίδας μας Νίκου Χόρτη. Ο Νίκος, για όσους τον γνωρίζουμε από κοντά, είναι ένας αυθεντικός καλλιτέχνης. Οι εικαστικές του δημιουργίες, οι ποιητικές του ενατενίσεις και οι μουσικές του προτάσεις αποτελούν βασικές όψεις του πολύπλευρου ταλέντου του. Για του λόγου το αληθές, παραθέτουμε ένα απόσπασμα από το παραπάνω άρθρο: «Ο δίσκος «Elements» του Λευκαδίτη (από τα Χορτάτα) Νίκου Χόρτη, κυκλοφόρησε σε μορφή digital download στις 19 Αυγούστου 2015, μέσω της AMadea Music. Η ηχογράφηση και η μίξη ξεκίνησαν το Δεκέμβριο του 2014. Η τελική μίξη ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2015. Το mastering (ίσως το πιο δύσκολο κομμάτι όλης αυτής της περιπέτειας) τελείωσε αρχές Αυγούστου του 2015. Πρόκειται για μια εξαιρετική ολοκληρωμένη προσπάθεια, με έξυπνες και προσεγμένες συνθέσεις, με μουσικές επιρροές από τον Jean Michelle Jarre, τους Pink Floyd και τον διάσημο Έλληνα συνθέτη Vangelis». Το album ολοκληρώνει ένα εξαιρετικό βίντεο, παραγωγή του καλλιτέχνη ...». Να είσαι πάντα καλά, Νίκο, και να μας χαρίζεις τις υπέροχες δημιουργίες σου.

4 . Το Λιμεναρχείο τα θαλάσσωσε: Σκορπιός και Σκορπίδι-χαρακτηρίστηκαν ... ά-ποροι!

Ομολογώ ότι με μεγάλη έκπληξη και θαυμασμό ανέγνωσα το υπηρεσιακό έγγραφο του λιμεναρχείου Λευκάδος και των παρ’ αυτή νήσων και (βραχο)νησίδων, για απαγόρευση της διέλευσης πλοίων και πλοιαρίων στο στενό ανάμεσα στον Σκορπιό και το Σκορπίδι. Ενεργώντας σε αυστηρώς υπηρεσιακό πλαίσιο, οι καθ’ ύλην αρμόδιοι εβαφτίσανε το πέρασμα διάυλο, όπως κάποιοι καλόγεροι εβαφτίσανε το κρέας ψάρι, ίσως και ... χαβιάρι! Δεν κρύφτηκε η υπηρεσία πίσω από ένα προσωπίδιο, όπως κάνουν μερικοί-μερικοί, παίζοντας με τις λέξεις, με τα ρητορικά σχήματα, με τα κόλα κ.τ.τ.. Αντίθετα, είπε με αυστηρά υπηρεσιακό ύφος τα σύκα -... σκορπιούς και τη σκάφη ... διάυλο. Λένε. βέβαια, μερικοί κακεντρεχείς ότι με τη λογική αυτή πρέπει να απαγορευτεί η κυκλοφορία πλοίων σε ολόκληρο το σύμπλεγμα των νησιών και νησίδων της Λευκάδας, γιατί όλα τα περάσματα θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ... διάυλοι. Αντίθετα, αγνόησε σαν ...

Φωτο: My Lefkada

«βρωμομπουρμουλήθρες» την έκκληση της εφημερίδας μας υπό τον τίτλο Η κόπρος του Αυγείου (φύλλο 9, καλοκαίρι του 2013), με την οποία επισημαίναμε, ομολογώ με θράσος και αναίδεια, τα εξής: «Θεωρούμε ότι το Λιμενικό Σώμα– Ελληνική Ακτοφυλακή απαιτείται να αυξήσει και να εντατικοποιήσει τους προβλεπόμενους ελέγχους στα πλοία που παραπλέουν ή προσεγγίζουν τις δυτικές ακτές της Λευκάδας και, σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων, να τους «κόβει τον κ...», κατά το κοινώς λεγόμενο, ως τους βασικούς υπαίτιους εξόδου (βοθρο) λυμάτων προς τις ακτές. Το κακό έχει παραγίνει. Και μια ερώτηση προς τους αρμόδιους φορείς: Πόσοι έλεγχοι έγιναν το φετινό καλοκαίρι, πόσες παραβάσεις διαπιστώθηκαν, ποιοι ήταν οι παραβάτες και ποιες ποινές τους επιβλήθηκαν;». Εμείς, αφού ζητήσουμε ταπεινά συγγνώμη για το θράσος μας, εκείνο που θα θέλαμε να ευχηθούμε είναι το εξής: Είθε ο Θεός να ανταμείψει τις «υπηρεσίες» για το πάθος που τις χαρακτηρίζει στην προσπάθεια επίλυσης των προβλημάτων της αρμοδιότητάς τους. Χαιρετίσματα, λοιπόν, στην εξουσία...

5.Η «Αγωνία Επιβίωσης» του κ. Σπύρου Βρεττού

Την Κυριακή, 29-5-2016, στην αίθουσα εκδηλώσεων της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών «Μιχαήλ Αβέρωφ» πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση του μυθιστορήματος του εξαιρετού φιλόλογου Δρος κ. Σπύρου Βρεττού, με τίτλο «Αγωνία Επιβίωσης» από τον Σύνδεσμο Φιλολόγων Λευκάδας και τις εκδόσεις Γρηγόρη. Την εκδήλωση προλόγισε ο πρόεδρος της Εταιρείας κ. Κώστας Καρούσος και, στη συνέχεια, μίλησαν για το βιβλίο ο ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Μιχάλης Μερακλής, η πρόεδρος του Συνδέσμου Φιλολόγων Λευκάδος κ. Βιβή Κοψιδά –Βρεττού και ο συγγραφέας. Για τέτοιου είδους δραστηριότητες το λιγότερο που μπορούμε να πούμε είναι: «Ευγέ!»

Ο συγγραφέας κ. Βρεττός και εκατέρωθεν η κ. Κοψιδά –Βρεττού και ο κ. Μερακλής

6.Με ονοματοθεσία οδού θα τιμήσει ο Δήμος Τρικκαίων τον αείμνηστο καθηγητή Γιώργο Ροντογιάννη

Το Δημοτικό Συμβούλιο Τρικάλων με ομόφωνη απόφαση του, δέχθηκε το αίτημα του καθηγητή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας κ. Κίμωνα Σακελλαρίου και Προέδρου 35μελούς Επιστημονικής Συντονιστικής Επιτροπής, που συστάθηκε για να τιμηθεί η μνήμη του συναδέλφου του καθηγητή και διαπρεπούς μέλους της Ακαδημαϊκής Κοινότητας του ως άνω Πανεπιστημίου Γεώργιου Ροντογιάννη, να δοθεί το όνομά του σε δρόμο της πόλης. Ο αείμνηστος συντοπίτης μας, που είχε διατελέσει και Αντιπρόεδρος της Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών, υπήρξε ιδρυτικό μέλος του ΤΕΦΑΑ Τρικάλων και είχε πρωτοστατήσει στους αγώνες για την ίδρυση Πανεπιστημιακών Σχολών στην πόλη των Τρικάλων.

7.Τηλυκράτης: Και ξανά προς τη δόξα τραβά

Ο ογδονταεννιάχρονος Τηλυκράτης, το πιο ιστορικό αθλητικό σωματείο της Λευκάδας, που φέρει το όνομα Λευκαδίτη ναυάρχου στον Πελοποννησιακό πόλεμο (νονός ο πρώτος πρόεδρός του Ιωάννης Σταματέλος, καθηγητής), καταναυμάχησε τους αντιπάλους του και ανέβηκε στην Γ΄ εθνική κατηγορία. Πέρα από τα συγχαρητήριά μας και τις ευχές μας για καλή πορεία στον δύσβατο δρόμο της «στοργυλής θεάς», καταθέτουμε και μία μαρτυρία για τον αρχαίο Τηλυκράτη: «Τούτους μὲν δὴ ἐποίησε Τίσανδρος, τούς δὲ ἐφεξῆς Ἄλυπος Σικυώνιος ... ἐκ δὲ Ἀμβρακίας καὶ Κορίνθου τε καὶ Λευκάδος Τηλυκράτης καὶ Πυθόδοτος Κορίνθιος καὶ Ἀμβρακιώτης Εὐαντίδας [Παυσανίου Ἑλλάδος Περιήγησις: Φωκικά, Λοκρών Οζόλων, [9.10] .

**Η σελίδα της Χορτιώτισσας
Πλεκτική «κοινωνική δικτύωση»**

Η επικοινωνία, όπως είναι παγκοίως γνωστό, αποτελεί εσωτερική ανάγκη για κάθε άνθρωπο. Πάντα θέλουμε ο κοινωνικός μας περίγυρος και περισσότερο οι συγγενείς, οι φίλοι και, με ένα λόγο, οι άνθρωποι του άμεσου περιβάλλοντός μας να μας καταλαβαίνουν και να μας στηρίζουν. Αυτό όμως ήταν πάντα δύσκολη υπόθεση, για ορισμένους τουλάχιστον ανθρώπους και ιδιαίτερα για το πιο αδικημένο φύλο διαχρονικά, το φύλο που βασανίστηκε, μολονότι η κοινωνική του προσφορά είναι ανυπολόγιστη, για τις γυναίκες. Στα χωριά μας μέχρι και τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, η επικοινωνία των γυναικών ήταν πολύ δύσκολη, εξαιτίας των πολλών υποχρεώσεων που είχαν. Χαλάρωσα για τη γυναίκα δεν υπήρχε. Κάτι όμως έπρεπε να κάνει. Έπρεπε να βρει έναν άνθρωπο που θα την καταλάβαινε, έναν άνθρωπο που θα τον αισθανόταν κοντά της, για να πούνε τα δικά τους. Και ποιος θα ήταν καλύτερος δέκτης από τις συγχωριανές με τις οποίες έκρινε ότι θα μπορούσε να ξανοιχτεί και να μιλήσει για τις αγωνίες, τους φόβους και τα προβλήματά της ή να μοιραστεί τη χαρά της; Αυτή η ανάγκη για ουσιαστική ανθρώπινη επικοινωνία ικανοποιούνταν κυρίως με έναν συγκεκριμένο τρόπο: με την άμεση επαφή με τη «φλονάδα», με την οποία περνούσε τις ίδιες δυσκολίες και με την οποία αισθανόταν πιο οικεία. Επειδή όμως οι ανάγκες το επέβαλλαν, σχόλη δεν υπήρχε και η επικοινωνία επιτυγχανόταν παράλληλα με κάποια παραγωγική απασχόληση, που συνήθως ήταν το πλέξιμο ή η ρόκα.

Η θεα Σταμάτα Μεσσήνη (Μενούσσινα) με τη θεα Μαύρα Ν. Χόρτη σε στιγμές πλεκτικής "κοινωνικής δικτύωσης", ξυλογραφία (λινόλαιου) του αρχιτέκτονα Νίκου Κ. Μεσσήνη.

Έπαιρνε, λοιπόν, η Χορτιώτισσα τα αγκυριδια της και το μισοτελειωμένο ζιλέ του παιδιού, για να μην το περονιάσει το κρύο, και συναντιόταν με τη γεπόνισσα, για να πει τα βάσανά της και να εξομολογηθεί πράγματα που ομολογεί κανείς πολύ δύσκολα. Ξεκινούσε με τα τετριμμένα, τις δουλειές, τις ανάγκες του σπιτιού, την οικονομική στενότητα, τα νέα του χωριού κ.λπ., κ.λπ. Στη συνέχεια, αφού ζεσταινόταν η ατμόσφαιρα και διαμορφωνόταν το κατάλληλο κλίμα, άρχιζε η ...

ψυχοθεραπεία, με μια κλιμάκωση στη συναισθηματική ένταση και τους ελεγειακούς τόνους, που συχνά έφτανε ως το λυτρωτικό κλάμα, που επέφερε την

«κάθαρση». Σήμερα, βέβαια, η επικοινωνία είναι, κατά κανόνα, τυπική και ρηχή και δεν ικανοποιεί βαθύτερες ανάγκες. Κάποιοι αφιερώνουν πολύ χρόνο στα κινητά τους και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή /και «εκστασιάζονται» με τον ηλεκτρονικό καθοδηγητή τους στο χαζοκούτι. Ελάχιστοι είναι οι άνθρωποι που μας κάνουν να νιώθουμε άνετα και σ' αυτούς προστρέχουμε και στις χαρές και στις στενοχώριες μας. Η υπέρβαση, βέβαια, προϋποθέτει την ενσυναίσθηση, το να μπαίνει δηλαδή ο ένας στη θέση του άλλου και να τον καταλαβαίνει, όπως έκαναν εξακολουθητικά οι εικονιζόμενες αείμνηστες χορτιώτισσες θειά Σταμάτα και θεα Μαύρα .

ΕΝΑ ΧΑΛΑΣΜΑ ΔΙΗΓΕΙΤΑΙ

Του Άγγελου Γ. Χόρτη

Στην κορυφή του χωριού μας, ξεκινώντας από την εκκλησία της πολιούχου μας Αγίας Αικατερίνης, μέχρι την τοποθεσία του Φάου, ο σημερινός επισκέπτης μπορεί να δει χαλάσματα από γκρεμισμένα σπίτια στη σειρά, ίχνη ενός παρελθόντος που εμείς οι παλαιότεροι, μικρά παιδιά τότε, είχαμε ζήσει και το οποίο ξαναζεί εξακολουθητικά μέχρι σήμερα, ύστερα από δεκαετίες, μέσα από τις φωτοσκιάσεις της μνήμης, με πρόσωπα και γεγονότα άλλα ολοζώντανα, σαν να μη μας χωρίζουν από αυτά τόσα χρόνια, και άλλα αβέβαια, τυλιγμένα στην ομίχλη που σώρευσε επάνω τους ο καιρός, έτσι που αναρωτιέται κανείς αν ήταν πραγματικά ή δημιούργημα της φαντασίας μας, όλα ωστόσο κομμάτια ενός μωσαϊκού που με τον φακό της νοσταλγίας ανασυνθέτουμε. Και τα χρώματα αυτού του μωσαϊκού, άλλα πράσινα σαν την ολόφρεσκη φυλλωσιά των δέντρων την Άνοιξη, άλλα γαλάζια σαν τον ουρανό τις ηλιόλουστες μέρες, άλλα γκριζα σαν τις μέρες του Φθινοπώρου και της βροχής ή, αλλιώς, άλλα ολοφώτεινα σαν τις χαρές και τα όνειρα στην αυγή της ζωής μας και άλλα σκοτεινά, όταν γεγονότα σκληρά διέκοπταν, για λίγο είναι αλήθεια, την παιδική μας αμεριμνησία και μας έδειχναν το άλλο πρόσωπο της ζωής, την πίκρα που συνδέεται με την ομορφιά της. Το μωσαϊκό, λοιπόν, του παρελθόντος, όπως μπορούμε να το εκτιμήσουμε σήμερα, δεν ήταν παρά η ίδια η ζωή, που άλλα κομμάτια της αποτελούσαν οι προσωπικές μας εμπειρίες και άλλα οι αφηγήσεις των γονέων, των παππούλων και των βαβάρων μας. Και συνέβαινε οι αφηγήσεις αυτές να γίνονται μέρος και της δικής μας ζωής, να εισχωρούμε δηλαδή, κατά κάποιο τρόπο, στη ζωή των αφηγητών, αφού ενσωματώναμε και, σε μεγάλο βαθμό, μοιραζόμαστε μαζί τους όσα σκέφτονταν, όσα αισθάνονταν, όσα ονειρεύονταν και προσδοκούσαν για το μέλλον, αλλά και τις μνήμες τους από το παρελθόν και γινόμαστε έτσι φορείς της ιστορικής μνήμης για τα μικρά και τα μεγάλα, όσα μας μετέφεραν μέσα από τις προσωπικές τους εμπειρίες ή από τις αφηγήσεις των παλαιότερων. Έτσι, το παρελθόν, ιστορικό και πολιτιστικό, της ιδιαίτερης και της μεγάλης πατρίδας, γινόταν για μας βίωμα, δηλαδή σύλληψή του με το συναίσθημα, την καρδιά κι το νου και όχι ζηρή επιφανειακή γνώση, με την έννοια ότι πρόσωπα, γεγονότα, παραδόσεις και πολιτισμός γενικότερα άγγιζαν τις πιο ευαίσθητες και βαθιές πτυχές της ψυχής μας και μας έκαναν να νιώθουμε «ανεπαισθητός» στην αρχή και με τη λογική αργότερα αναπόσπαστα κομμάτια αυτής της ιστορίας και αυτού του πολιτισμού.

Ένα από τα χαλάσματα στα οποία έχω αναφερθεί είναι τα ερείπια του σπιτιού του παππούλη μου του Αγγέλη, δηλαδή το πατρικό σπίτι του πατέρα μου, κατεστραμμένο από τους φοβερούς σεισμούς που είχαν πλήξει τα Επτάνησα το 1948 και το 1953. Το σπίτι βρισκόταν σε μικρή απόσταση από την εκκλησία της Αγίας Αικατερίνης, ναό που ανήκε στην ευρύτερη οικογένεια των Χορταίων, καθώς στα παλαιά χρόνια κάποιες εκκλησίες του χωριού, οι λεγόμενοι συναδελφικοί ναοί, είχαν ως κτήτορες και διαχειριστές αδελφότητες, τις οποίες συγκροτούσαν με κριτήριο τη συγγένεια στην περίπτωση μας, μέλη των διαφόρων σογιών. Έτσι, εκτός από την Αγία Αικατερίνη, ο Άγιος Μηνάς είχε ως κτήτορες τους Μεσσηνιαίους, η Κοίμηση της Θεοτόκου τους Αυλωνιταίους κ.λπ. Να σημειωθεί ότι τούτο αποτελεί τεκμήριο παλαιότητας του οικισμού, αφού η συγκρότηση τέτοιων αδελφοτήτων, που συναντάται σε όλα τα Επτάνησα, ανάγεται στους Βυζαντινούς χρόνους. Το σπίτι, λοιπόν, στο οποίο αναφερόμαστε, χωριζόταν με μεσοτοιχία από το σπίτι του μπάμπια Νικόλα, αδερφού του παππούλη μου, και του μπάμπια Θανάση Χόρτη (Κολοπατή) από το άλλο μέρος. Λίγο πιο πάνω βρισκόταν το σπίτι του μπάμπια Αντρέα του Χόρτη (Μήσουλα) και από την άλλη πλευρά το σπίτι του μπάμπια Αναστάση του Χόρτη (Σκαλτσά). Λίγο χαμηλότερα τα σπίτια του μπάμπια Στεφανή Χόρτη (Μανταγιάννη) και του αδερφού του και γαμπρού του παππούλη μου παπά Γιάννη Χόρτη (Μανταγιάννη), ανακαινισμένα σήμερα, έχουν νικήσει στη μάχη με τον χρόνο. Όλα αυτά τα σπίτια, πνιγμένα στο πράσινο, με κληματαριές, μουριές, δάφνες, αμυγδαλιές στις αυλές ή γύρω από αυτά, συμπλήρωναν την εικόνα ενός παραδεισένιου τοπίου την άνοιξη και το καλοκαίρι, που τους χειμωνιάτικους μήνες, με τους αέριδες να δέρνουν τα γυμνά κλαδιά των δέντρων και το χιόνι να σκεπάζει τα πάντα, έπαιρνε μια άλλη όψη σκληρής και άγριας ομορφιάς, που τονιζόταν από τις πέτρες και τους διάσπαρτους βράχους. Το τοπίο αυτό, μαζί με το σπίτι μου, και τα γειτονικά σπίτια, αποτελούσε στα πρώτα χρόνια της ζωής μου το δικό μου σύμπαν.

Στο σπίτι, λοιπόν, αυτό που έχω αναφέρει έζησα ένα μέρος των πρώτων χρόνων της ζωής μου. Ήταν ένα σπίτι με κατώι, στο επίπεδο του εδάφους, και πάνω όροφο. Στο πίσω μέρος του μια μικρή αμυγδαλιά που υπάρχει και σήμερα με τα άσπρα και ροζ λουλούδια της μας έφερνε κάθε χρόνο τα πρώτα μηνύματα της Άνοιξης. Από τα δυο ψηλά παραθύρια στο μπροστινό του μέρος μπορούσε κανείς να αγναντέψει μακριά, μέχρι εκεί που ο ουρανός ενωνόταν με τη θάλασσα του Ιονίου. Στις αυλές

Τα Σταυρωτά – ένθετη φωτο η Αγία Αικατερίνη: «Σαν μέσα από το ανεξίτηλο θρόισμα τον καλαμιού αφουγκράσου τον λόγο: γύρνα το δρόμο αντίστροφα για τις πηγές», Αλαφροίσκιωτος, Άγγελος Σικελιανός

όλων των γειτονικών σπιτιών έβλεπε κανείς κληματαριές και μουριές με χοντρούς κορμούς και καταπράσινες φυλλωσιές από την Άνοιξη μέχρι το Φθινόπωρο, που οι κλώνοι τους έμεναν γυμνοί τον χειμώνα, έκθετοι στους αέριδες, τις βροχές και τα χιόνια, και υψώνονταν ικετευτικά θα έλεγες προς τον ουρανό, σαν γυμνά κατάρτια ναυαγισμένων καραβιών, βουβοί μάρτυρες των εποχών και των χρόνων που περνούσαν, λες και μετρούσαν τον καιρό και τις γενιές των ανθρώπων.

Αυτά που γνωρίζω για την ιστορία του σπιτιού φτάνουν περίπου μέχρι τα μέσα του 19^{ου} αιώνα, τότε που ο προπάππος του πατέρα μου Νικόλας Χόρτης παντρεύτηκε κάποια Μαριώ από το Αθάνι, της οποίας η προίκα σε κτήματα παραμένει μέχρι σήμερα στην ιδιοκτησία των απογόνων της. Ο γιος του Νικόλα, ο Σπύρος, που πέθανε νεότατος, παντρεύτηκε τη Φροσύνη Βλάχου από την Εξάνθεια και απέκτησε δυο γιούς: τον Νικόλα και τον Αγγέλη και μια κόρη, την Ελένη. Η οικογένεια του Σπύρου Χόρτη ήταν αρκετά ευκατάστατη, με υπολογίσιμη κτηματική περιουσία, χωράφια, αμπέλια και ελιές, και το σπίτι ανοιχτό όχι μόνο για τους συγγενείς και φίλους αλλά και για ξένους που επισκέπτονταν το χωριό. Όπως μου έχει αφηγηθεί ο παππούλης μου, σ' αυτό είχαν φιλοξενηθεί σημαντικές προσωπικότητες. Μία από τις προσωπικότητες αυτές ήταν στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ο διάσημος γερμανός αρχαιολόγος Γουλιέλμος Δαίρπφελντ, γνωστός για τη θεωρία του ότι η ομηρική Ιθάκη ήταν η Λευκάδα. Ο Δαίρπφελντ είχε πραγματοποιήσει ανασκαφή και στα Χορτάτα, που απέδωσε ευρήματα αναγόμενα στη νεολιθική εποχή, δηλαδή πριν από το 3.000 προ Χριστού. Μια άλλη σημαντική προσωπικότητα ήταν ο εγγονός του μεγάλου μας ποιητή Αριστοτέλη Βαλαωρίτη, ο βουλευτής και υπουργός Αριστοτέλης Ιωάννου Βαλαωρίτης, καθώς ο παππούλης μου, όπως και ο πατέρας του, ήταν πολιτικός φίλος των Βαλαωρίτηδων και είχε αναπτύξει φιλικές σχέσεις με τον Αριστοτέλη. Αλλά και ο μεγάλος λευκαδίτης ποιητής, Άγγελος Σικελιανός, του οποίου η φυσιολατρεία διαποτίζει ολόκληρη την ποίησή του. και έχει ως υπόβαθρο τη στενή επαφή του με τη φύση του γενέθλιου νησιού του, στις εξορμήσεις του, για να γνωρίσει την ύπαιθρο της Λευκάδας, φιλοξενήθηκε στο σπίτι του παππούλη μου, που, νεαρός τότε, συνόδευε τον ποιητή και την πρώτη σύζυγό του Εύα Πάλμερ.

Οι αφηγήσεις αυτές που ικανοποιούσαν την παιδική μου περιέργεια και τη φυσική ροπή κάθε ανθρώπου για τη γνώση, ιδιαίτερα όταν αφορά τις οικογενειακές του ρίζες, δεν ήταν εκείνες που με συνάρπαζαν και με καθήλωναν. Αυτό συνέβαινε με άλλες αφηγήσεις που τις διαπίπτει το θαυμαστό και το παράδοξο ή που αναφέρονταν σε πράξεις ευγενικές και κατορθώματα ηρωικά, που έφταναν ή και ξεπερνούσαν τα όρια των ανθρωπίνων δυνατοτήτων.

Οι τελευταίες αυτές αφηγήσεις ξεκινούσαν από τους μυθικούς χρόνους και έφταναν μέχρι τη νεότερη εποχή, συνδέοντας έτσι το σήμερα με το ιστορικό και πολιτιστικό παρελθόν της πατρίδας μας και με τις φυλετικές και ανθρώπινες ρίζες μας. Ακούγοντάς τες, ταυτιζόμαστε, όπως συμβαίνει με όλα τα παιδιά, ασυνείδητα είναι αλήθεια αρχικά, με τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούσαν σ' αυτές, καθώς αυτά ήταν φορείς και εκπροσωπούσαν αρετές, ιδέες και αξίες, όπως η δικαιοσύνη, η ελευθερία, η πατρίδα, η παλληκαριά, ο αλτρουισμός, η ανθρωπιά, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια και γενικά το Καλό στην πανάρχαια και αέναη μάχη του με το Κακό. Έτσι, στο μύθο, για παράδειγμα, που ο Περσέας σώζει την Ανδρομέδα από το φοβερό θαλάσσιο θηρίο που θα την κατασπάραζε και ύστερα την παντρεύεται, ο μυθικός ήρωας εμπνέει το θαυμασμό για την παλληκαριά και την περιφρόνηση του έσχατου κινδύνου που αναλαμβάνει και είναι εκπρόσωπος του Καλού, που αντιμάχεται και νικά, με την έλλογη απόφασή του να αγωνιστεί, την τυφλή και παράλογη βία, που εκφράζεται από το θαλασσινό τέρας. Και μήπως ο ελληνικός πολιτισμός στη διαδρομή των αιώνων, δεν είναι παρά ο αγώνας για τον άνθρωπο και τις αξίες που δίνουν νόημα στη ζωή, δηλαδή αγώνας του φωτός ενάντια στο σκοτάδι, που και πολλοί άλλοι μύθοι υποδηλώνουν; Ένας από αυτούς, τον οποίο επίσης πρωτάκουσα από τον παππούλη μου, είναι και ο μύθος του Θησέα και του Μινώταυρου, σύμφωνα με τον οποίο ο Αθηναίος ήρωας σκοτώνει το τέρας και απαλλάσσει τους Αθηναίους από το φόρο αίματος που κατέβαλλαν, στελνοντας βορά στο θηρίο νέους και νέες. Η νίκη του Θησέα συμβολίζει, βέβαια, τη νίκη του ανθρώπου και της λογικής πάνω στην κτηνώδη δύναμη.

Αλλά και στους ιστορικούς χρόνους, οι νίκες των Ελλήνων κατά των Περσών, ύμνος στην παλληκαριά, το γενναίο φρόνημα και την αγάπη στην πατρίδα και της ελευθερία, υποδηλώνουν ακόμα και τη νίκη της κοσμοαντίληψης των Ελλήνων, που στο κέντρο της τοποθετεί τον άνθρωπο, τα δικαιώματά του και τον νόμο, πάνω στην κοσμοαντίληψη του Ασιάτη εισβολέα, που στο κέντρο της τοποθετεί τον μονάρχη και τη βούλησή του. Και ο Διγενής Ακρίτας της Βυζαντινής εποχής, που η λαϊκή ψυχή τον ύμνησε ως σύμβολο ανυπότακτου φρονήματος και τον ανύψωσε στη σφαίρα του θρύλου αποδίδοντάς του υπεράνθρωπα κατορθώματα, όπως να νικά χιλιάδες εχθρούς να ξεριζώνει βράχους, να πιάνει πουλιά με το πήδημα και αγρίμια με το τρέξιμο και να νικείται μόνο από τον Χάροντα, που και αυτόν δεν φοβάται να αντιμετωπίσει, το ίδιο ακριβώς πνεύμα εκφράζει.

Και θυμάμαι ποση γοητεία είχε ασκήσει πάνω μου η ιστορία του Ερωτόκριτου, που λαμβάνει χώρα σε ένα φανταστικό ιστορικό πλαίσιο και είναι γεμάτη από ευγενικά αισθήματα και γενναίες πράξεις. Πώς η Αρετούσα υπέμεινε τη σκληρή φυλάκισή της από τον πατέρα της, πιστή στον έρωτά της για τον ήρωα, πώς ο Ερωτόκριτος, εξόριστος για τον ίδιο λόγο, επιστρέφει για να σώσει, διακινδυνεύοντας τη ζωή του, το βασίλειο εκείνου που τον εξόρισε, δηλαδή την πατρίδα του, πώς ο ευγενικός Κρητικός Χαριδής, πιστός στη μνήμη της αγαπημένης του, νικά και σκοτώνει τον φοβερό Καραμανίτη Σπιθόλιοντα σε μονομαχία, που υποδηλώνει τη σύγκρουση του Ελληνισμού με τον Ασιάτη κατακτητή. Θυμάμαι ακόμα πώς με είχε μαγέψει η παρμένη από λαϊκό ανάγνωσμα αφήγηση για τα κατορθώματα του μυθιστορηματικού κουρσάρου από τη Τζιά, που πολεμούσε τους Τούρκους δυνάστες, καθώς και για την αγαπημένη του που κεντούσε περιμένοντάς τον, ως νέα Πηνελόπη, το λάβαρο το οποίο, σύμφωνα με τη μυθιστορηματική σύλληψη, έγινε το λάβαρο της Επανάστασης του 1821.

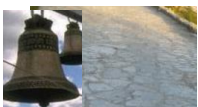
Θα τελειώσω με τις ιστορίες του παππούλη μου για τους Βαλκανικούς πολέμους, στους οποίους και ο ίδιος είχε λάβει μέρος. Πώς, στον Α΄ Βαλκανικό πόλεμο εναντίον των Τούρκων, ο στρατός μας, μέσα στην οκτωβριάτικη βροχή, πέρασε με απaráμιλλη ορμή τα στενά του Σαραντοπόρου και συνέχισε με διαδοχικές νίκες μέχρι την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης. Ύστερα, στον Β΄ Βαλκανικό πόλεμο εναντίον των Βουλγάρων, πώς με μια επιική εξόρμηση κατέλαβε τα θεωρούμενα απόρρητα οχυρά του Κιλίκι-Λαχανά και με θεαλλώδη προέλαση, περνώντας στα στενά της Κρέσνας, έφτασε στο εσωτερικό της σημερινής Ν. Βουλγαρίας. Εκεί, στην τελευταία μάχη, ο ήρωας διοικητής του ταγματάρχης Ιωάννης Βελισσαρίου τραυματίστηκε θανάσιμα, ενώ η μάχη συνεχιζόταν. Τις στιγμές εκείνες διαδραματίστηκαν συγκλονιστικές σκηνές. Οι σκληροί, μπαρουτοκαπνισμένοι και εξοικειωμένοι με το θάνατο στρατιώτες του τάγματος, βλέποντας τους τραυματιοφορείς να μεταφέρουν στα μετόπισθεν τον διοικητή τους που αγαπούσαν σαν πατέρα τους, επειδή πρώτος ορμούσε στους κινδύνους, ξέσπασαν σε κλάματα. Και εκείνος, αδιαφορώντας για την προσωπική του τύχη, για να μην κάμψει το φρόνημά τους, τους ενθάρρυνε λέγοντας: Προχωρήστε παιδιά μου, σε λίγο θα είμαι και πάλι κοντά σας. Ο ταγματάρχης Βελισσαρίου, στον οποίο, σε μεγάλο βαθμό, οφειλόταν η πτώση των Ιωαννίνων, ήταν ένας από τους ήρωες της νεότερης ιστορίας μας, εφάμιλλος με τους παλαιούς ήρωες των αγώνων του έθνους μας. Εμπνεόταν από το ίδιο φρόνημα και την ίδια φλογερή αγάπη για την πατρίδα, όπως οι Μαραθωνομάχοι, οι ακρίτες του Βυζαντίου και οι αγωνιστές του 1821 και δεν ήταν καθόλου κατώτερός τους. Ποιοι άραγε θυμούνται σήμερα τον θρυλικό ταγματάρχη; Και εδώ φέρνω στο νου μου το στίχο του Σεφέρη, για τους συντρόφους που κείτονται ξεχασμένοι στο ακρογιάλι: «Κανείς δεν τους θυμάται. Δικαιοσύνη».

Οι μυθικοί, ιστορικοί και μυθιστορηματικοί ήρωες που με συνδέουν με τα παιδικά μου χρόνια συγκλίνουν, αφού χαρακτηρίζονται από την ίδια υψηλοφροσύνη και στάση ζωής. Οι ιστορίες τους έρχονται στο νου μου, όταν βλέπω τα ερείπια του σπιτιού στο οποίο για πρώτη φορά τις άκουσα. Σκέφτομαι όμως και ότι σχεδόν όλοι όσοι κατοικούσαν σ' αυτό έφυγαν για το Μεγάλο Ταξίδι και τον ίδιο δρόμο ακολούθησαν και όλοι εκείνοι που θυμάμαι να γεμίζουν με την παρουσία τους τα σπίτια και τους δρόμους της γειτονιάς, σαν τα φύλλα που τα παρασέρνει ο φθινοπωρινός αέρας. Και βλέπω μπροστά στα μάτια μου τον ομηρικό στίχο για το παροδικό της ανθρώπινης ζωής: «Οίη περ φύλλων γενεή τοιήδε και ανδρών...». Σαν τα φύλλα των δέντρων, έτσι είναι και οι γενιές των ανθρώπων... Θυμάμαι ακόμα τους στίχους του Σεφέρη, όταν, σε μια επίσκεψή του στην Ασίνη, αναζητά μάτια τον βασιλιά των αρχαιότητας πόλης που αναφέρει ο Όμηρος και στοχάζεται πάνω στα ανθρώπινα, καθώς «Ο βασιλιάς της Ασίνης ένα κενό κάτω από την προσωπίδα...». Αυτό το κενό, την απουσία και τη φθορά συναντά κανείς, όταν στοχάζεται για όσους πέρασαν και απόμειναν σκιές ονείρου. Αυτοί όμως χάραξαν το δρόμο της ζωής μας και σ' αυτούς οφείλουμε όλα εκείνα που, από όσα μας κληροδότησαν, επιλέξαμε να κρατήσουμε ως κανόνες και τρόπους ζωής. Έτσι θα ζουν μέσα από τη δική μας ζωή και θα συντηρούμε την παλιά μας κληρονομιά.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ (Συνέχεια από τη σελ. 5)

8. Επί του πρεσβηρίου: Το Προεδρείο της Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών στο Προεδρικό Μέγαρο

Την Τετάρτη, 1 Ιουνίου 2016, πραγματοποιήθηκε μια εξαιρετικά σημαντική επίσκεψη του προέδρου και του αντιπροέδρου της Εταιρείας Λευκαδικών Μελετών κ.κ. Αθ. Μελά και Αγγ. Χόρτη στο Προεδρικό Μέγαρο, όπου έγιναν δεκτοί από τον πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλο. Οι εκπρόσωποι της Εταιρείας αφού ευχαρίστησαν τον Πρόεδρο για την αγάπη και το ενδιαφέρον του για τη Λευκάδα, καθώς και για την προβολή εκ μέρους του των διαχρονικών αξιών του ελληνικού πολιτισμού, τον ενημέρωσαν για το έργο της και του προσέφεραν βιβλία από τις εκδόσεις της. Θεωρούμε ότι η συνάντηση αυτού του επιπέδου περιποιεί τιμή όχι μόνο στην ΕΛΜ αλλά και σε ολόκληρη τη Λευκάδα.

9. Αναστάσεως ημέρα στα Χορτάτα.

Το «Αναστάσεως ημέρα, λαμπρινώμεν λαοί» ακούστηκε την ημέρα της Λαμπρής και στον ι.ν. του Αγίου Μηνά στα Χορτάτα, δια στόματος του ιεροουργούντος πατρός Ελευθερίου και των ιεροψαλτών Σπύρου και Φάνη Χόρτη. Το Πάσχα, μάλιστα, συνέπεσε με την ολοκλήρωση των έργων εξωραϊσμού και αναβάθμισης δρόμων του χωριού. Εξακολουθούν, βέβαια, να υπάρχουν προβλήματα, όπως το πρόβλημα της

αποχέτευσης το πρόβλημα της πρόσβασης στη θάλασσα και το πρόβλημα του ελλιπούς ηλεκτροφωτισμού του κεντρικού δρόμου.

10. Ποίηση και ανθρωπισμός

Στην κατάμεστη αίθουσα εκδηλώσεων του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Λευκάδας πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της Δευτέρας 21 Μαρτίου 2016 το Αφιέρωμα της Παγκόσμιας Ημέρας Ποίησης με θέμα Ένα Ποίημα για τους Πρόσφυγες που συνδιοργάνωσαν ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Λευκάδας, το Πνευματικό Κέντρο του δήμου Λευκάδας και το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων Λευκάδας του ΤΕΙ Ιονίων Νήσων, με στόχο την ευαισθητοποίηση όλων στο προσφυγικό ζήτημα.

Πουκίλα

**Του Έκτορα Γ. Χόρτη
Κοινωνικά**

Γεννήσεις - Βαπτίσεις: Περιμένουμε στο ακουστικό μας, με μουσική υπόκρουση Ορφέα και Νέας Χωρωδίας Λευκάδος αλλά και Μαργέλη και Βρυώνη.

«Ο ήλιος επαντρεύτηκε και πήρε το φεγγάρι , εκάλεσε και στη χαρά συμπέθερους τ' αστέρια»

ανάδοχο τον κ. Χαράλαμπο Ρουμπέα. Ακολούθησε τρικούβεργο γλέντι. Στο νιόφωτο ευχόμεστε ολόθερμα «Βίον ανθόσπαρτον» και «Ας κρατήσουν οι χοροί».

Γάμοι:Επιτέλους! «Σαν η ψιγάλα η ανοιξιάτικη το ρύζι κάτασπρο ας πιναχτεί!». *Αγγ. Σικελιανού, Η συνείδηση της γης μου, Ο γάμος.*
Ο Λάμπρος Ι. Χόρτης και η Ελένη Χρ. Λιάκου ετέλεσαν τους γάμους τους το Σάββατο 14 Μαΐου 2016 στον Άγιο Αθανάσιο Αγίας Μονής Τρικάλων με

Θάνατοι: Έφυγε απ' τη ζωή σε ηλικία 80 ετών ένας ξεχωριστός άνθρωπος, ο αγαπητός σε όλους όσοι τον γνώρισαν Γιώργος Βλαντής και αναπαύεται στο κοιμητήριο του Κορωπίου, κοντά στους αγαπημένους του, τον γιο του Τριαντάφυλλο και τη σύζυγό του Ξανθή. Έφυγε επίσης από τη ζωή σε ηλικία 100 ετών ο αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης Γεώργιος Πέππας, πεθερός του Νίκου Κ. Μεσσήνη, και αναπαύεται στο κοιμητήριο Χαλανδρίου. Με καθυστέρηση πληροφορηθήκαμε για τον αδόκητο θάνατο του συγχωριανού μας Γιάννη Χόρτη, γιου του αείμνηστου φιλόλογου Βασιλείου Χόρτη, από την επάρατη νόσο. Ο εκλυτών, 63 ετών, που επί σειρά ετών προσέφερε τα μέγιστα ως καθηγητής Μαθηματικών στο Γυμνάσιο Μοσχάτου, αναπαύεται στο κοιμητήριο της Αγίας Παρασκευής. Τα ειλικρινή μας συλλυπητήρια στους οικείους τους.

Ψήγματα λευκαδίτικης ιστορίας

I. Νομός Πρεβέζης –Επαρχία Λευκάδος (1920-1929)

«Ο νομός διαίρεται διοικητικός εις 4 επαρχίας:Λευκάδος. Κάτοικον 28331, Πρωτεύουσα Λευκάς, κοινότητες 41, Χωρία και συνοικισμοί 59 (απογραφή 1928). Μαργαριτίου. Κάτοικοι 14.531 ... Νικοπόλεως (Πρεβέζης). Κάτοικον 21.160 ... Φιλιπιάδος. Κάτοικοι15.598.

- Κοινότης Λευκάδος (κάτοικοι 5.745). Έδρα:Λευκάς (κάτοικοι5.083), πρωτεύουσα της ομώνυμης επαρχίας. Χωρία:Αγία Μαρίνα, Αλυκαί Αλεξάνδρου, Καλλιγιόνιον (κ. 108), Κουζούντελη, Περιβόλια, Φρούριον Λευκάδος (κ. 157), Φρύνι (κ. 212). Μητρόπολις Λευκάδος και Ιθάκης:Τοποτηρητής Θεοφάνης Κατωπόδης (αρχιμανδρίτης) [σ:Από το 1927 ως το 1930 ο μητροπολιτικός θρόνος ευρίσκεται εν χηρεία]. Ναοί:ενοριακοί 7, συναδελφικοί και κτητορικοί 61. Μοναί:Καθαρών (μον. 2) (σ: βρίσκεται στην Ιθάκη), Φανερωμένης (μον. 6). Κοινοτικό Συμβούλιο:Δ. Γιαννουλάτος, Μ. Καραβέλλας, Θ. Μαυρομάτης, Δ. Καλυβιώτης, Ι. Κατηφόρης, Ι. Γαντζίας, Μ. Μαρκέτος, Κ. Φρεμεντίτης, Β. Μαλακάσης, Κων. Φραγκούλης, Ι. Σέρβος, Σ. Λιφτισάνος. Άλλα:Πρωτοδικείον, Εισαγγελία Πρωτοδικών, Υποθηκοφυλακείον, Φυλακαί (επανορθωτικά), Υποδιοικήσις Χωροφυλακής, Γραφείον ΤΠΤ, Οικονομική Εφορία, Ταμείον, Τελωνείον, Καπνεργαστάσιον, Γυμνάσιον, Δημοτικά Σχολεία, Προξενεία Γαλλίας –Ιταλίας (προξενικός πράκτορας και στα δύο ο Σ. Βλαντής), Αυτόνομοι Οργανισμοί (Περιφερειακών Επιμελητηρίων, Ειδικών Ταμείων Μονίμων Οδοστρωμάτων).

- Κοινότης Χορτάτων:κάτοικοι 352-άρρενες 145):Ταχ. Τηλ. Γραφείο, Δημοτικό Σχολείο, Συνεταιρισμός ονοσπαραγωγής. Κοινοτικό Συμβούλιο:Ι. Βουκελάτος, Γαβρ. Αχειμάστος, Γ. Αχειμάστος, Αν. Χόρτης, Μ. Χόρτης. Ιερέας:Ιωάννης Χόρτης. Δημοδιδασκάλισσα:Ιουλία Λάζαρη. Παντοπωλείον:Χόρτης Γεώργιος (σ:Κολαρδής). Πηγή:Οδηγός Ηπείρου 1913-1929, Ανατύπωση:Δημοκρατικός Τύπος Α. Ε., Αθήνα, Φεβρουάριος 2013, σ. 119-132.

II. Ποιητική ... χειροδικία!

Ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης ως βουλευτής ήταν σφοδρός πολέμιος της πολιτικής της κυβέρνησης Δημητρίου Βούλγαρη. Είχε αγανακτήσει όμως και με τα πρωτοπαλικάρα του πρωθυπουργού, τους αδελφούς Γεώργιο και Χαράλαμπο Ιακωβάτο, οι οποίοι καθύβριζαν συστηματικά τους πάντες και τα πάντα. Ο πρώτος σε συνεδρίαση της Βουλής το καλοκαίρι του 1868, απευθυνόμενος στην αντιπολίτευση, είχε πει χαρακτηριστικά: «Είσθε άξιοι τουφεκισμού όλοι, αλλά επειδή αυτό δεν μπορεί να γίνει, θα τουφεκίσουμε τους αρχηγούς, θα σας αποδεκατίσουμε». Και όταν προκαλούσαν οι αντίπαλοι τους αδελφούς σε μονομαχία, εκείνοι απαντούσαν καγχάζοντας ότι η Βουλή είναι το φρούριό τους και ο Βούλγαρης οι κιοσσοιχίες. Το αποκορύφωμα ήταν ότι, ενώ είχαν πλαστογραφηθεί τα πρακτικά συνεδρίασης της Βουλής για έλεγχο των εκλογών, στην οποία προήδρευε ο Γεώργιος Ιακωβάτος, και είχε διαγραφεί το μέρος που τον επιβάρυνε, οι Ιακωβάτοι ζητούσαν και τα ρέστα από αντιπολιτευόμενους βουλευτές, περιλούζοντάς τους με ακατονόμαστες ύβρεις. Για τη σκηνή αυτή ο Βαλαωρίτης γράφει, απευθυνόμενος στη σύζυγό του: «Ησθανόμην το αίμα μου βράζον και τα βλέμματά μου ήστραπτον εκ του θυμού. Προσέρχομαι κατά την στιγμήν εκείνην προς τους αναιδείς υβριστάς και, λαβών εκ της χειρός τον Χαράλαμπον Ιακωβάτον, τον ετίναξα βιαίως και το ειπόν ότι θα τον τιμωρήσω, αν δεν έπαυε προσηλακίζων τους φίλους μου. Αυτός ήρχισε να καγχάζει ειρωνικώς και εγώ εις απάντησιν του κατέφερα εν τοιούτον ράπισμα επί του προσώπου, ώστε έπεσε καταγής. Ο αδελφός του ηγήθη και μοι επετέθη μετά πολλών άλλων, αλλ' εν μέσω αυτών κατέφερα τοιαύτα κτυπήματα, ώστε ούτ' εγώ εννοώ πόθεν μοί ήρχετο τοιαύτη δύναμις. Εν τούτοις οι φίλοι μου έδραμον ολόγυρά μου.... Εκκενώθησαν τα ακροατήρια. Η φρουρά ετέθη εις τα όπλα, η συνεδρίασις διελύθη και άπασα η αντιπολίτευσις με συνώδευσε εις το ξενοδοχείον».

Πηγή:Αριστοτέλης Βαλαωρίτης, Α΄ Βίος, επιστολές και πολιτικά κείμενα, Ίκαρος 1980, σ. 122-125

Έκτορας Γ. Χόρτης

Οι μνήμες

Οι μνήμες

Είναι ξυράφια που σκίζουν τις φλέβες

Βελόνια που τρυπούν το δέρμα

Είναι τόσο σκληρές που πετρώνουν το αίμα

Τόσο ζωντανές που ξεσηκώνουν την καρδιά

Τόσο απανωτές που τρελαίνουν το νου

Στέλνω το αφηρημένο βλέμμα στο άπειρο

Ξαναζώ κάθε στιγμή

όμορφη, άσημη, ευτυχισμένη ή όχι

Ο, τι μπορώ να περισώσω μέσα από μια

αδύναμη μνήμη

Θύμα της σκληρότητας του χρόνου κι αυτή...

Ο αστρικός χρόνος γέρνει

Ο ημερολογιακός δεν πεθαίνει

Ίδιος πάντα

Από μηδέν δώδεκα

Από δώδεκα μηδέν...

Κι εγώ δεν ξέρω

Σε ποιον χρόνο θα σε βρω...

Σπύρος Κ. Χόρτης (Μανταγιάννης)

Σημείωση 1: Στο προηγούμενο τεύχος εκ παραδρομής παραλείφθηκε το όνομα του δημιουργού του ποιήματος «Ωσει όναρ». Είναι ο Σπύρος Κ. Χόρτης (Μανταγιάννης)

Σημείωση 2: Η σελιδοποίηση του τεύχους έγινε εκ των ενόντων από τον εκδότη για τεχνικούς λόγους.

Τα Χορτάτα

Τριμηνιαία περιοδική έκδοση

• **Ιδιοκτήτης:** Σύλλογος των Απανταχού Χορτάτων Λευκάδας, τηλ. 6974415725, e-mail: arpiros@otenet.gr

• **Υπεύθυνος έκδοσης - ύλης:** Έκτορας Γ. Χόρτης

• **Επικοινωνία:** τηλ. 210-9844200, 6944416206, e-mail: hecchortis@gmail.com

• **Συντακτική Επιτροπή:** Άγγελος Γ. Χόρτης, Θωμάς Ε. Χόρτης, Σταθούλα (Λούλα) Σακελλαρίου – Αυλωνίτη, Νίκος Δ. Χόρτης, Έκτορας Γ. Χόρτης.

• **Σελιδοποίηση:** Έκτορας Γ. Χόρτης

• **Για το περιεχόμενο των ενυπόγραφων κειμένων ευθύνονται οι συγγραφ**